

Ne hunyjunk szemet

Az új büntető törvénykönyv-tervezet, — amelyet egyébként az igazságügyminiszter a kormány több tagjának jelenlétében ma, szombaton nyújt át az uralkodónak — egy rendkívül érdekes büntetőjogi problémát emelt ki a társadalom életének labirintusából és hozott a közvélemény érdeklődésének előterébe. Ez a társadalmi probléma, — nevezük egyelőre így — a mesterséges elvetelés problémája, a tulontul is ismert műszóval: az abortus. Komoly orvosprofesszorok, országoshírű tanárok, jogi és szociológiai szaktekintélyek tárgyalták meg Erdély fővárosában legutóbb is ennek a kérdésnek orvosi, szociológiai és jogi vonatkozásait és a háromnapos konferencia eredményeként megállapíthattuk, hogy az ország szakköréi elérkezettnek látják az időt a kérdés orvosi-ethikai és büntetőjogi vonatkozásainak revideálására.

Az események egymásutánja arra enged következtetni, hogy az új büntető törvénykönyv-tervezet szövege, melyet a király elébe terjesztenek, ma még nem tartalmazza mindazokat a határozati javaslatokat, amelyeket a tudományos szaktekintélyek erdélyi kongresszusa az igazságügyi államtitkár elé terjesztett és amelyeket Roman Valér dr. a maga részéről ugyancsak magáévá tett. Mindez azonban nem teszi lehetetlenné az eszmei mozgalom esetleges későbbi eredményeit, amelyeket a büntetőjogászok, szociológusok és orvosprofesszorok a törvénykönyv parlamenti tárgyalásának idején megkísérelhetnek érvényre juttatni. Mert minden jel arra vall, hogy a külföldi eszmeáramlatok kezdeményező behatása, a szociális viszonyok kényszerítő körülményeinek tüzetes vizsgálata, valamint az igazságszolgáltatás joggyakorlata olyan új megállapításokra vezette a kérdés szakköréit, amelyeknek figyelembevétele elől nem térhetnek ki egy újabb büntető törvénykönyv kodifikátorai sem.

Nem lehet csak jogászai kérdés az abortus kérdése, mint ahogyan nem lehet kizárólagosan orvos-ethikai problémát sem csinálni belőle, amidőn a napiesemények között egyre gyakrabban felbukkan nyoma, egy-egy haláleset, egy-két letartóztatás, életpályák, életek és egzisztenciák kettéroppanásának kíséretében. Az avatott, vagy avatatlan művi beavatkozást hol társadalmi előítéletek morális, hol gazdasági kényszerűségek anyagi okai eredményezik és bármelyik szempontból vizsgáljuk a kérdést: mindenképpen szociális jellegében mutatkozik, melyet tehát legtárgyilagosabban szociális szempontokból analizálhatunk. Amint ostoba prudéria szemét hunyni előtte, amidőn a drámai események szinte naponta megismétlődnek, éppúgy nem gondolhatunk arra sem, hogy a bűnösök gyakorl szigorú megbüntetése gyökereiben orvosolni fogja a bajt.

Mélyebbre kell hatolni a kérdés megítélésében — szögezte le a napokban lefolyt szakkonferencia — és ott kell kezdeni a társadalmi jelenség szabályozásának és megítélésének folyamatát, ahonnan maga is kiindul. Szociális problémáról lévén szó, megítélése szociológiai feladat és szabályozása is szociális szempontokat kíván legelsősorban, melyeket később talán intézményesíteni lehet. Amint eleven veszedelemmé fejlődhet az abortus elhárítódzása egy-egy nemzet, egy-egy ország életében, épp olyan veszedelmeket rejthet magában az is, ha idején fel nem ismerik szabályozásának szükségességét, mert hiszen a szankciók csak elrettenthetnek, de társadalmi, szociális gyökérzetében nem orvosolhatják a bajt. Az egyes külföldi országok kezdeményezései az uttörő végletek hibáit viselik magukon s intézményesítésük is kezdetleges. Am mindez nem lehet akadály, annak, hogy a társadalom végre is szembenézzen azzal a bajjal, mely csöndesen, alattomban emészti. És az igazság éles reflektorával világítsa meg a tényleges helyzetet, amely segítséget sürget. Ugy az orvostársadalom,

Aggasztó parlamenti elszólások

Anghelescu megszünteti a „rossz“ felekezeti iskolákat

Ellenőrizni készül a tanárok munkáját, mert vannak, akik még ma sem beszélnek „tökéletesen románul“ -- Gyárfás Elemér kritikája az új szövetkezeti törvényjavaslatról

Terv a katonai szolgálati idő leszállításáról

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén a középiskolai törvény módosításának vitája során *Motogna* nemzeti-parasztpárti szóltal fel, aki helyeselte az 1928. évi törvény hatályon kívüli helyezését, mert *maga is hive a nyolcosztályos rendszernek*. *Giurescu* georgista megállapította, hogy az új rendszer általános kultúrát és speciális tanulást biztosít a diákoknak és ennek előnye tagadhatatlanok. *El lenzi*, hogy a tanítók több helyen is működhesenek. Ezután javaslatot terjesztettek a Kamara elé az állampolgársági törvény módosításáról, majd pedig megszavazzák a váltótörvényt és megkezdik a csekk törvény vitáját.

Gyárfás Elemér magyar szenátor a káros állandó változásokról

A szenátusban a szövetkezeti törvény vitáját folytatták. Az első felszólaló Gyárfás Elemér, aki rávilágít arra, hogy 1928. óta ez a harmadik szövetkezeti törvény.

— *Az állandó változás káros* — mondotta — *és ezt főleg a parasztság nem bírja el, amely konzervatív elem*. Ilyen körülmények között nem lehetséges stabilitás. A javaslat nem biztosít kellő autonómiát a szövetkezeteknek és ezt kifogásolni kell. Ami a vagyonszövetség érdekeinek megvédéséről szóló intézkedéseket illeti, ezek minden bizonnyal általános melegegést váltanak ki.

A Kamara délutáni ülésén *Laár* Ferenc magyarpárti képviselő a középiskolai oktatás módosításáról szóló törvényhez szólta hozzá. A képviselő kifogást emelt az új törvényjavaslat néhány pontja ellen, majd pedig különböző módosításokat ajánlott. *Motogna* nemzeti-parasztpárti képviselő rámutat arra a veszélyre, amely az ugynevezett intellektuel-munkanélküliséggel jár. Szerinte ki kell gyógyítani az országot ebből a betegségből. A képviselő a továbbiak során megemlékezik a kisebbségi iskolákról is. *Anghelescu* közoktatásügyi miniszter erre azt jegyzi meg, hogy a rossz felekezeti iskolákat ugyanis rövidesen megszünteti. Arról azonban a miniszter nem tett említést, hogy melyek azok az iskolák.

Reuter németpárti képviselő a középiskolai törvény állandó módosítását kifogásolja. Szerinte egy év se mulik el anélkül, hogy az iskolákban valami újítás ne történjék, ez pedig káros a tanulókra nézve. Ez, a képviselő kijelentése szerint, a tanárokat is próbára teszi, akiknek amúgy is alaposan fel kell készülniük. *Anghelescu* erre megjegyzi, hogy a tanárok munkáját ugyanis ellenőrizni fogja, mert vannak tanárok, akik 15 év múltán se beszélnek tökéletesen románul. Ezután az állampolgársági

törvény egyes bővítéséről tárgyaltak, majd az új csekk törvény került napirendre. Az új törvényjavaslat egységesíteni akarja az eddig érvényben volt csekkrendeleteket. Ezután *Cuza* szólalt fel, különböző vallási rendelkezéseket kifogásolt, majd *Milea* georgista a cenzura tulkapásairól beszélt. Kijelentette, hogy például Clujon (Kolozsváron) annyira mentek a cenzurával, hogy a kormány hivatalos kommunikéjét is ki akarták cenzurálni. *Popa* képviselő arról beszélt, hogy a legfőbb ideje visszamaránosítani az elszékelyesedett románokat.

A Kamara ülészakának tulajdonképpen holnap kellene lezárulni, azonban még annyi törvényjavaslat megszavazása van soron, hogy valószínűleg meghosszabbítják 3—4 nappal a tárgyalásokat.

Egyébként *Slavecsu* pénzügyminiszter elnöklete alatt ma ülést tartott a képviselőház költségvetési bizottsága. A pénzügyminiszter ismertette azokat az elveket, amelyek a költségvetés összeállításánál vezették és utasítást adott az előadónak a követendő módszerre vonatkozólag.

Országgrészenként külön-külön szervezik a premilitáris kiképzést

A nemzetvédelmi minisztérium — mint már jelentettük — törvényjavaslatot készített, amelyben kötelezővé teszi a 18, 19 és 20 éves román állampolgárok számára a premilitáris kiképzést. A szenátus megkezdte a javaslat tárgyalását és máris részletes vita fejlődött ki a tervezettel kapcsolatban a nemzetvédelmi és a közoktatásügyi minisztérium keretein belül. Valószínűnek tartják, hogy

a premilitáris kiképzés megvalósítása esetén a katonai szolgálat idejét, amely jelenleg egy év és nyolc hónap, egy évre szállítják le. A törvényjavaslat határidőt állapít meg arra, hogy az egyes országgrészekben meddig kell a premilitáris kiképzést tökéletesen megszervezni. Ez a határidő 1940.

valószínű tehát, hogy ezután hajtják végre a katonai szolgálati idő megrövidítését.

Itt írjuk meg, hogy a kisantant államok április hó 30-ikán Bucurestiben tartják meg ezévi gazdasági konferenciájukat. A gazdasági konferencia szakértői pénteken délután érkeztek meg a fővárosba. Értesüléseink szerint, május hó elején, a konferencia tényleges napján, a gazdasági szakértők legelsősorban is a kisantant-államok vasútjainak együttműködésére vonatkozólag dolgoznak ki egy közös tervezetet.

mint az igazságszolgáltatásnak egyformán érdeke, hogy intézményesen szabályoztassék az anya önrendelkezési joga, valamint annak éles határa mindenféle vonatkozásban, hogy ennek a három

tényezőnek hivatását és szabadságát tisztázva, még idején megmenthessék az anyák és gyermekek ezreinek életét a tudatlanság, a kétségbeesés és a bűn egyre növekvő ingoványai közül.

C. Busila: „Az Aradi Hét joggal kelti fel az egész ország ipari életének figyelmét“

Az UGIR volt elnökének érdekes nyilatkozata Aradon az ország gazdasági életének aktuális problémáiról

Az ország közgazdasági életének egyik kiemelkedő egyénisége, Constantin D. Busila, a bucuresti-i politechnika tanára, az UGIR (Gyárilárosok Országos Szövetsége) volt elnöke ma Aradra érkezett. Busila professzor résztvett az aradi villanyüzemek és a hegyaljai villamos vasutak rendezési közgyűlésén, majd pedig a délután folyamán látogatást tett a villanygyár központi irodájában. Itt kereste fel az *Aradi Közlöny* munkatársát, akinek kérdéseire a következő rendkívül érdekes nyilatkozatot adta az ország aktuális gazdasági problémáiról:

— Ha az elmúlt évre visszatekintünk — mondotta Busila professzor — sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a helyzet nem sokkal javult, sőt bizonyos vonatkozásokban súlyosbodott is. Ez elsősorban a gazdasági elzárkózás politikájának tudható be, bár tagadhatatlan, hogy a kontingentálás ma nagyon sok ország számára elengedhetetlen szükség. A jelenlegi helyzet logikus következménye annak a gazdasági politikának, amelyet az utóbbi években világszerte folytattak. A kontingentálást tehát ma mint szükséges valamit kell elfogadnunk, ugyanakkor azonban ki kell jelentenünk azt is, hogy az a mód, ahogyan ma alkalmazzák, a legkevésbé sem kielégítő. A nemzetgazdaság érdekeit a kontingentálás gyakorlati megvalósításánál figyelmen kívül hagyták és bár sokan segítettek a belföldi ipart, nagyon gyakran előfordult, hogy éppen azok az iparágak nem részesültek támogatásban, amelyeknek erre a legnagyobb szükségük lett volna. Így történt meg az, hogy fontos gyárállalatok nyersanyagok, félgyártmányok nélkül maradtak vagy pedig nem juthattak hozzá nélkülözhetetlen gépalkatrészekhez. Bizom abban, hogy a jelenlegi kereskedelmi miniszter, aki maga is ipari szakember, átérzi annak fontosságát, hogy mit jelent a kontingentálási rendszer és könnyítse a helyzetet.

— Súlyos problémánk a devizakereskedelem kérdése is, amelyet elválaszthatatlan kapcsolatnak fűzünk kivitelünkhöz. Az utóbbi időben azonban

exportunk fektető módon csökkent,

éppen az Európaszerte tapasztalható elzárkózási politika miatt. Egyedüli cikkünk, amelynek kivitele emelkedést mutat, a petróleum. Nemcsak Románia, de

egész Európa szenved az autarchikus politika miatt.

Azok a devizák, amelyek összezsugorított exportunkból az országba érkeznek, alig fede-

zik az állam külföldi kötelezettségeit és nem elégitik ki a gazdasági élet szükségleteit. Nézetem szerint tehát helyesen és racionálisan alkalmazott külkereskedelmi politikával

emelni kell kivitelünket

és az exportot elsősorban azokba az országokba kellene irányítani, amelyekből később mi is importálunk.

— Ami az ipar általános helyzetét illeti, az talán némi javulást mutat a kormány új pénzügyi törvényei következtében, amelyek szakítottak az eddigi túlzott fiskalitással. Ha a kormányzat tovább is ezt az utat követi és lélegzethez juttatja az ipart, ez csakhamar az ország egész gazdasági életében érezhetően fogja kedvező hatását.

Minden ut Rómába vezet?

Barthou és Benes együtt készülnek a római látogatásra

Csehszlovákia nem ellenzi már a régi határozottsággal Habsburg Ottó osztrák trónfogalását — A „Times“ a német fegyverkezésről

Prágából jelentik: Barthou francia külügyminiszter ma délelőtt fogadta a Prágában tartózkodó külföldi hírlapírókat, akik előtt olyan kijelentést tett, hogy Rómába készül látogatásra. Ugyanezt a nyilatkozatot tette Benes Ede dr. cseh külügyminiszter is. Barthou elmondta még, hogy a cseh külügyminiszterrel folytatott megbeszélés során főként a Közép-európa és a dunai államokra vonatkozó terveket beszélték meg. Hangoztatta Barthou, hogy ezekben a kérdésekben teljes összhangban áll Benes cseh külügyminiszterrel.

Benes Ede dr. Barthou után úgy nyilatkozott, hogy római utazásának terve bár a megvalósítás előtt áll, az ilyen nagyjelentőségű utazást gondosan elő kell készíteni és így az nem valószínű, hogy máról-holnapra. Kijelentette, hogy a leszerelés kérdésében is teljes az egyetértés a cseh és a francia felfogás között.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy lehetségesnek tartja-e Benes a leszerelési egyezmény létrejöttét, Benes kielégítően válaszolt és kijelentette, hogy az óhaj megvan, de kérdés, hogy megvan-e a lehetőség is.?

A párisi Matin Barthou prágai tárgyalásaival kapcsolatban úgy értesült, hogy a francia külügyminiszter elutasította azt a gondolatot, hogy Csehszlovákia és Lengyelország

Busila professzor ezután aradi vonatkozási kérdésekről beszél.

— Örömmel állapítottam meg, hogy a villanyüzemek által bevezetett új tarifa bevált és sok eredményt várak a villanydíjak április elseji hatállyal történt leszállításától is.

Élénk érdeklődéssel kísérem azt a mozgalmat, amely az „Aradi Hét“ megrendezésére irányul és amely joggal keltheti fel az egész ország ipari életének figyelmét.

Ennek a városnak valóban meg kell mutatnia az egész ország számára, hogy milyen iparral és kereskedelemmel rendelkezik és tanúságot kell tennie a megye fejlett mezőgazdaságáról is. Arad kereskedelme és ipara országos viszonylatban is megállja helyét. Szerencsés ötletnek tartom azt is, hogy az „Aradi Hét“-re érkező vendégeknek kirándulások keretében bemutassák Arad-Hegyalját. Természetes, hogy az Aradhegyaljai Villamosvasutak is kiveszik részüket abból a munkából, amelyet az „Aradi Hét“ sikerének érdekében fejtenek ki és elő fogják segíteni azt, hogy a hegyaljai kirándulásokon minél többen és jutányos utazási költség mellett vehessenek részt.

között kisebbségi kérdésben döntő szerepet vállaljon.

A párisi Oeuvre szerint a prágai tanácskozásokon a Habsburg-restauráció kérdését is megbeszélték a külügyminiszterek. Ugyáltszik, hogy Csehszlovákia nem ellenzi oly határozott mértékben a Habsburg-restaurációt, mint eddig. A csehszlovák kormány nem titakozik oly nagy erélyességgel a Habsburgok visszatérése ellen, de kijelenti, hogy

csakis arról lehet szó, hogy Ottó az osztrák trónt foglalja el. Ahhoz Csehszlovákia sohasem járul hozzá, hogy a Habsburgok a magyar trónt is elfoglalják.

és ilymódon kapcsolatot teremtsenek az önálló Ausztria és Magyarország között.

Feltűnésteltető vezércikket ír a Times a német fegyverkezéssel kapcsolatban. A lap megállapítja, hogy gyors cselekvésre van szükség, mert Németország felfegyverkezett és hadseregének létszámát az utóbbi hónap alatt jelentősen emelte. A világ kész helyzettel áll szemben, amelynek elintézésére két lehetőség kínálkozik. Vagy elismerik a német fegyverkezések által teremtett helyzetet és „törvényesítik“ a német katonai intézkedéseket, vagy pedig „ültött cselekedetnek“ nyilvánítják Németország katonai intézkedéseit. Az angol kormány szükségesnek tartja — írja a Times — hogy haladéktalanul tárgyalás alá vegyék a leszerelés kérdését és főleg azokat a pontokat vitassák meg, amelyeket Németország terjesztett az angol és az olasz kormányok elé. A lap megállapítja, hogy az angol, az olasz és a német leszerelési álláspont miatt nincs nagy ellentét és a három állam között nem lenne nehéz megállapodást hozni létre.

Felségsértéssel vádolták meg Metzger Márton dr. timisoarai plébánost

Alaptalan feljelentések a köztisztviselőben álló prépost ellen

Timisoaráról jelentik: Feltűnésteltető kihallgatást eszközölt ma a timisoarai rendőrség. Metzger Márton dr. prépostot, a józsefvárosi hívek köztisztviselőben álló plébánosát, az ügyészség utasítására, a rendőrség kihallgatta, miután egy bizonyos „Jektica Benjámín“ névvel jegyzett feljelentés felségsértéssel vádolta meg. A feljelentés szerint 1932-ben, tehát két év előtt, egy ünnepség alkalmával, az egyik tanerő a józsefvárosi katolikus elemi iskolában elmulasztotta a méltató beszéd elmondását. Az ügyészségre érkezett feljelentés azzal vádolja dr. Metzger Márton prépostot, hogy — mint iskolaigazgató — nem részesítette büntetésben a tanerőt. A mai kihallgatás alkalmával a prépost kijelentette, hogy fogalma sem volt arról az eseményről, amelyre hivatkozva, feljelentést tettek ellene.

Megemlítette azt is, hogy a feljelentő nevét sohasem hallotta.

A feljelentéssel kapcsolatban dr. Metzger Márton nyilatkozott az újságíróknak és többek között a következőket jelentette ki:

— Nem ez az első feljelentés ellenem. Már megszoktam a sorozatos feljelentéseket. Kihallgatásom alkalmával elmondottam, hogy az említett esetről semmit sem tudok, nekem erről senki sem tett jelntést, vagy pauaszt. Az egész ügyben csak az szomorít el végtelenül, hogy úgy látom, hogy egyházközösségünk és iskolánk legbelsőbb ügyei kerülnek a nyilvánosság elé.

A józsefvárosi katolikus hívek biztosra veszik, hogy a hivatalos vizsgálat tisztázza az ősz főpapot, aki hívei lelki irányításán kívül mással és főleg politikával sohasem foglalkozott.

Japán ultimátum Kinához

Rá akarja tenni kezét az egész kínai birodalomra

Londonból jelentik: A „Daily Herald“ jelentése szerint Japán a következő öt követelést intézte a kínai kormányhoz:

1. Kína ismerje el Mandzsuko függetlenségét. 2. Ismerje el ezenkívül Japán különleges érdekeit Észak-Kínában, főleg Peking körül. 3. Vállaljon kötelezettséget, hogy Japán beleegyezése nélkül nem vesz fel külföldi kölcsönt. 4. Igerje meg, hogy a politikai és gazdasági újjáépítés körül elfogadja Japán támogatását. 5. Csakis japán oktatókat és kiképzőket alkalmaz a tengeri, légi és szárazföldi hadereje számára.

Tizenegyévi fegyházra ítélték a nadlaci gyermekgyilkos apát

Drámai hangulatu főtárgyalás az aradi törvényszéken — Előre megfontolt kettős gyilkosság büntetében mondották ki bűnösnek Sasu Miklóst

Nagy érdeklődés közepette tárgyalta ma az aradi törvényszék első szekciójának Popescu—Grecu tanácsa a nadlaci kettős gyermekgyilkosság ügyét. Sasu Miklós állott a bíróság előtt, aki — mint annakidején megirtuk — 1933. nyarán kivitte két kisgyermekét a Maroshoz és mindkettőt vízbefojtotta. Az egyik gyermek holttestét később Szegednél fogták ki. Sasu azzal védekezett, hogy vérbajban szenvedett és amikor megtudta, hogy gyermekeit is megfertőzte, kétségbeesésében ölte meg őket. A gyilkos apa később elmebajt szimulált, mire bezáratották megfigyelés végett a cluj-i elmeklinikára, ahonnan néhány hét múlva azzal a megállapítással küldötték vissza, hogy nem elmebeteg. Ilyen előzmények után került az ügy ma főtárgyalásra, amely tragikus hangulatban folyt le. A tárgyalási terem egyik sarkában hangosan zokogott az egész tárgyalás alatt az anya, aki ma is a rettenetes büntetés hatása alatt áll.

Sasu Miklós kihallgatása már az elmúlt tárgyaláson megtörtént. Ma kihallgatták dr. Opris és dr. Mersinger orvosokat, majd a perbeszédet követték. Stroescu ügyész előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal vádolta Sasut, akinek javára csak a büntetlen előéletet, valamint pillanatnyi elkeseredést tudott felhozni. Súlyos ítéletet kért. Ezután hangzott el dr. Barbatei Teodor védő érdekes beszéde, amelynek során azt fejtegette, hogy a büntetést a társadalom felelős, mert nem adott módot Sasunak arra, hogy magát és családját megfelelő orvosi kezelésben részesíthesse. Kijelentette a védő, hogy a cluj-i klinika megállapítása dacára sem lehet abban, hogy a vádlott épelméjű, mert normális ember ilyen rettenetes cselekedetre nem vetemedhet. Tény, hogy már előbb gondolt gyermekei elpusztítására, — éppen betegsége miatt — de mégsem előre megfontolt szándék hajtotta a gyilkosságra, inkább valamilyen autoszugeszcio, néhány öntudatlan perc, amely megfosztotta gondolkodóképességétől. Hivatkozott arra, hogy Németországban már törvénybe iktatták, hogy a beteg emberek nem adhatnak gyermekeknek életet és ezért léptették életbe a sterilizációt. Sasu Miklós cselekedetének egyetlen oka az volt, hogy gyermekeit megfertőzöttéknek hitte. Kéri a bíróságot, alkalmazza a legszélesebb mértékben az enyhítő körülményeket, ha már büntetést kell kiszabnia.

A védőbeszéd elhangzása után Popescu elnök még egyszer előhívta Sasunét.

— Ha tanuskodni nem is akart az ügyben, — mondotta neki, — néhány információt azonban adhat a bíróságnak. Miután megtudta, hogy a férje beteg, mellette akart továbbra is élni?

— Mellette éltem volna, hiszen a gyermekek miatt sem akartam elválni — zokogta az asszony. — Ezután a rettenetes cselekedet után azonban látni sem akarom. Nem tudom neki elfelejteni gyermekeim meggyilkolását.

Az elnök kérdésére az asszony elmondotta még, hogy férje válni akart, amikor megtudta, hogy beteg lett, de a válás a gyermekek miatt maradt el.

Elnök: *Megesküszik erre?*

Sasuné: *Nem.*

A védő ezután kijelenti, hogy bizalmas információképpen megtudta a valódi tényállást. Amikor Sasu megtudta, hogy beteg, nem élt többé együtt feleségével és az asszony emiatt veszekedett férjével. A férj ezért határozott el a válást. A bíróság ezután tanácskozással vonult vissza és hosszas megbeszélés után kihirdette ítéletét, amelyben *bűnösnek mondotta ki Sasu Miklóst előre megfontolt szándékkal elkövetett kettős gyilkosságban és ezért*

tizenegy évi fegyházra ítélte,

amiből kilenc hónapot és tiz napot számított be vizsgálati fogsággént. Az ítélet kihirdetésekor az asszony újra hangosan felzokogott. Az indokolásban az elnök megállapította, hogy bizonyítottan vette az előre megfontolt szándékot. A vérbaj — mondotta az ítélet — nem idézett elő Sasunál elmezavart, úgy hogy a védelem eme álláspontját nem fogadhatja el. *Ugyancsak nem fogadja el a védelem autoszugeszciora vonatkozó feltevését, mert minden büntett bizonyos autoszugeszcio útján jön létre, ez mentő körülménynek semmiképpen sem fogadható el. A gyilkos szándékát mutatja az a körülmény is, hogy az apa nem gondolt öngyilkosságra, csupán arra, hogy családját elpusztítsa.* Mindezek dacára a törvényszék enyhítő körülményeket is alkalmazott és ezért a minimumot, a tiz évi fegyházat vette alapul. Miután pedig két gyilkosság történt, a minimumon felül egy évvel sujtotta. Az ügyész belenyugodott az ítéletbe, a védelem azonban fellebbezést jelentett be.

Starhemberg közeledést jósol Németország és Ausztria között

„A fascista eszme fog hidat verni a német népek között” — jelentette ki a Heimwehr vezére

Bécsből jelentik: Starhemberg herceg, az osztrák Heimwehr vezére mai nyilatkozatában kijelentette, hogy *nem látja távolinak az időt, amikor megtörténik a közeledés Németország és Ausztria között.* Ma sem tudja megérteni Németország magatartását. Ausztria mindig százszázalékosan német volt és jelentős tényezője a német kulturának. Függetlensége eddig sem volt akadálya a német testvériségnek és most sem szabad elzárni a megegyezésre irányuló törekvéseket. *A megértés a fascista eszme alapján lehetséges és ez fog hidat verni a német népek megegyezéséhez.* De Ausztriának önállónak kell maradnia. Az új Ausztriának lehetővé kell tenni a polgárság teljes együttműködését és ebbe a munkásságot is be kell vonni és óva int mindenkit attól, hogy a bosszu gondolata vezérelje a volt marxistákkal szemben. Az új államnak szociális államnak kell lennie. Végül bejelentette Starhemberg, hogy a Heim-

wehr s a Hazafias Front egybeolvadása megtörtént.

Az osztrák nemzeti tanácsot egyébként ma délelőtt kiadott meghívóval *hétfő délelőttre hívták össze.* Mint emlékeztet, a múlt év február 12-én szabályszerű befejezés nélkül megszakította ülésezéseit az osztrák nemzetgyűlés, a melyet most, április 30-án délelőtt 10 órakor folytatnak. A múlt év február 12-iki ülésen a képviselőház elnökei egymásután lemondottak és a lemondások folytán senki sem zárta be az ülést. *A képviselők anélkül oszlottak szét, hogy az ülést bezárták volna.* A hétfői ülésen folytatják a félbeszakított ülést, jóváhagyják a kormány eddigi szükségrendeleteit, majd letárgyalják és megszavazzák az új alkotmányt, amely egész más alapokra helyezi Ausztria népképviselői rendszerét. Az új alkotmány megszavazása után az osztrák parlamentet feloszlatják és másnap, május elsején megtörténik az új alkotmány ünnepélyes kihirdetése.

Arcböre

folto s tele pattanásokkal és nem tudja az okát?

TUDJA meg, hogy mindazoknak, akik székrekedésben szenvednek — még ha csak könnyebb formában is — sohasem lehet az arcbőrük tiszta és vonzó. Mielőtt észreveszi az első alkalommal, hogy belei nem működnek, szedjen Artint, az ideális hashajtót, amelynek hatása biztos és fájdalommentes.

ÁRA LEI 20.—33.—88.—

Dr. Wander r.-t. üzemek készítménye.

Külön őrség őrzi Precupot elkeseredett társainak bosszútervei ellen

Valószínűleg elhalasztják a fellebbviteli tárgyalást

Bucurestiből jelentik: Precup ezredes és társainak fellebbezési ügyét tudva levőleg szombatra tüzte ki tárgyalásra a legfelsőbb katonai bíróság. Tekintettel arra, hogy a védőügyvédek a fellebbezés indokolását még nem terjesztették be, valószínűleg elhalasztják a tárgyalást. A legfelsőbb katonai törvényszék ebben az esetben új terminust tűz ki és ekkor dönt az összeesküvők sorsa fölött. Ennek következtében: előreláthatólag elmarad az elítéltek lefokozása is, amelyet vasárnap kellett volna végrehajtani, a szokásos külsőségek között, a Malmaison kaszárnyában. Erre csak akkor kerül sor, amikor az összeesküvők ügyében a végső döntés már elhangzott.

A tizenhárom vádlottat jelenleg a jilavai börtönben őrzik. Precup ezredes külön őrség veszi körül, miután féltik tizenkét társa bosszújától.

CORSO-mozgó mai műsora

3—5—7 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{4}$. Lei 10—15—20.—
Szigoruan csak 16 éven felülieknek!
A világ legnagyobb természetesen színezett filmje minden tárgy olyan színű mint a való életben. minden képzeletet felülmuló szenzációk

PANOPTIKUM!

Grandiozus grand-guignolfilm.
Szombat, vasárnapra jegyelővétél ajánlatos!

VASÁRNAP D. E. 11 órakor MATINE!

Két film egy műsorban!

KÉT NAP KURTAVAS! Zenés katonai vigjáték.
Felix Bressart, Fritz Schultz, Lucie Englisch és PAT & PATACHON szerelmes bakák!

Jön! SCHNEIDER MAGDA, WILLY FORST
Bolváry operette!

CSAK LATASBOL ÖSMEREM!

Megnyílt AUER gyönyörűen átalakított kerthelyisége!

Allandóan frissen csapolt Azuga barnasör, erdélyi borok, kitűnő román és magyar konyha pontos kiszolgálás, olcsó árak!
Vasárnaponként délelőtti sörzene és gratis lángos.

Páneurópa prófétája, HUBERMAN

Guarnerius szerelmese:

Romániához köti legkedvesebb gyermekkori emléke a világhírű hegedűművészt.
 — Bizalmas vallomások egy tüneményes harrierről —

„Titulescu is lelkes pán-európeér...”

Három autóval, magántitkárral, titkárnővel és fejedelmi vagyont érő hegedűvel járja a világot Huberman Bronislaw, korunk legnagyobb hegedűvirtuóza, aki ma délben lépte át a román határt. Péntek este Timisoaran, szombat este pedig Aradon mutatja be varázslatos művészetét, amellyel mint egy modern, frakkba öltözött Orfeusz büvöli el hallgatóit. Autóval érkeztem Timisoarara, hogy beszélgetést folytassak a hegedűjáték fejedelmével az Aradi Közlöny számára. Huberman Bronislawról annyi különös élményt írtak már a világlapok s impresszáriói primadonnaszeszélyekkel ruházták föl a nagy művészt, aki körútján csak magánvillában száll meg titkárával és titkárnőjével, aki előre megmondja, hogy a hangverseny előtt nem akar találkozni idegen arcokkal és aki kiköti, hogy hangverseny után tökéletesen zavartalan legyen a pihenője. *Se mellette, sem felette, sem alatta nem lakhat senki, csupán a titkársa és a titkárnője.*

Elegáns, csendes magánvillában száll meg Timisoaran. Egy ismert kereskedő és zenebarát vendégeként, aki kieszközölte a Mesternél, hogy fogadjon. Első pillantásra megállapíthatja az ember, hogy az a halkszavu, előzékeny modoru, különös arcu férfi, akit a villa pazarul berendezett szalonjában valami különleges izgatott légkör vesz körül, nem a reklámhírök primadonnáskodó sztárja, hanem egy rendkívüli adottságokkal megáldott, melegszívű és magasintelligenciájú művész.

Egy gyermekkor ragyogó emlékei

Alig néhány órája érkezett Timisoarara, de kiállott már egy újságról ostromot s most szabadkozva mondja, hogy idejét a koncertig hegedűjének szeretné szentelni... Mikor megtudja, hogy egyenesen intervjúért jöttünk Aradról, ahol szombat este a Kulturpalotában fog játszani, mégis beletörődik sorsába és előzékenyen válaszol a kérdéseinkre. Elmondja mindenekelőtt, hogyan kezdte művészi pályafutását, hogyan indult el a Lengyelországi kis városkából a világhírnév felé...

— Apám ügyvéd volt, — kevés perrel — kezdi mosolygva s miután korán megnyilatkozott rajongásom a zene iránt, vett nekem egy hegedűt — csak azért, mert az olcsóbb volt, mint a zongora... Így kezdtem hegedülni s kilenc éves voltam, amikor a hírneves Joachim mester felfedezett.

Joachimról, a nagy hegedűsről és pedagógusról tudni kell, hogy gyűlölte a csodagyermeket. Huberman apja napokon át hiába könyörgött a Mesternek, hogy hallgassa meg a fiát, aki — azt mondják — kivételes tehetség. Végre a sok zaklatásnak véget akarván vetni, azt mondta, hogy hozzák hát elébe azt a csodagyermeket. Így játszhatott Joachim előtt, aki mikor meghallgatta játékát, nyomban kijelentette, hogy ebből a gyermekből ő csinál hegedűművészt...

— Legkedvesebb gyermekkori emlékem — folytatja elbeszélését Huberman mester — éppen Romániához fűződik... Akkor jártam először Ro-

mániában, amikor meghívtak, hogy játszak az akkor királyné, Carmen Sylva előtt... Tizenhárom éves voltam, amikor először játszottam Carmen Sylva előtt, de sohasem felejttem el azt a napot... — Nagyon szerette a zenét, maga is művészen játszott zongorán és legszívesebben Mozart-szonátákat interpretált.

Kérdéseinkre ezután a hegedűjéről beszél, arról az ominózus hegedűről, amit elloptak tőle az elmúlt esztendőben. Hamarosan megtudjuk, hogy ez a lopási történet is csak a gondos impresszáriók fantáziájának volt a gyermeke...

— Az impresszárió nevét nem mondom meg, mert nem akarom kompromittálni. Ő találta ki Bécsben az egész históriát s én megcáfoltam ugyan ezt a reklámcikket, de sajnos — későn, mert akkorra már átvette a világ valamennyi lapja a bécsi lapok nyomán. A hegedű valóban értéket képviselt, egy Stradivari volt.

— Jelenleg is azon játszik? — kérdezzük a mestert.

— Nem, jelenleg Guarneriuson játszom...

És befejezésül jön a nagy kérdés: — Páneurópa. Huberman Bronislaw, a páneurópai eszme leglelkesebb híve és propagálója az akábbiakban nyilatkozott kedvenc témájáról:

— Igenis, híve vagyok a mozgalomnak. A páneurópai eszme keresztülvitele jelenleg igen nehéz dolog — folytatta — mert Németország kizárásával, elszigeteltségével lehetetlennek látszik... (Gondolkozik, látszik rajta, hogy gondosan megformálja mondanivalóit, mielőtt folytatja).

— Amikor az emberek iróniával tekintenek rám, mert a páneurópai eszmét propagálom, akkor én ugyanolyan irónikus gesztussal válaszolok nekik. Csak gondolják azt, hogy a páneurópai eszme el van temetve... Hiszen ezek olyan emberek, akikre nézve csak a jelen létezik és nem képesek a jelenből a jövőre következtetni. Ha az ember — mint én is — a történelmi erők forrásait kutatja, arra a következtetésre jut, hogy az eszmék nem önmagukért léteznek. Valóban korszakalkotó, történelmi változások sohasem a pozitív erőmegfeszítések eredményei. Sokkal inkább a negatívoké... Vagyis mindig a felháborodás valami ellen, ami rossz volt — szüli meg a változást. Ez a felháborodás vezet aztán oda, hogy új gondolat köré csoportosulnak az emberek, mert a szép eszme, az új gondolat egyedül nem képes a forradalom kirobbantására.

Ugy beszél, mintha parlamenti szószéken ülne és a páneurópai gondolat mellett szónokolna... Ez a politikai Huberman, aki a szónoklás hevében elfelejti talán azt is, hogy egy Guarnerius vár rá a hangverseny előtt...

— Ma, amikor annyi európai kormány ellen él az emberek szívében a felháborodás, nem is kell hozzá optimizmus, hogy az ember higgyen abban, hogy egyszer ennek a felháborodásnak szikrái egyetlen eszme köré csoportosítja — Páneurópát... És akkor ebből a káoszából új rend

születik s ez lesz Páneurópa! Azt, hogy ez egy év alatt, vagy tíz év alatt történik meg, azt ma senki sem tudhatja...

Befejezésül megemlíti, hogy Titulescu külügyminiszterrel jól tudja, hogy az lelkes híve a páneurópai eszmének... Azután néhány szót beszél még Németországról, ahová meghívták, de — mint ismeretes — visszautasította a meghívást, akárcsak Casals Pablo, Cortot, Tibaut és Toscanini... Az ember rádöbben arra, hogy ime — a politika érvényesül a művészet terén is...

Mendelssohn: E-moll-koncert

Mikor elbucszunk, Huberman kedvesen üdvözl az aradi közönséget és siet visszavonulni, hogy hegedűjének szentelje magát. Nem sok ideje marad a koncertig, mert elegáns, halványszínű kocsija már ott áll a villa bejárata előtt, hogy a hangversenyre vigye Huberman Bronislawot. A villa nyitott ablakán kihallatszik Mendelssohn E-moll koncertjének néhány szözlama. A politikai Huberman ismét átváltozott művészé, a varázsvonóju modern Orfeusszá, aki szombaton este az aradi Kulturpalota pódiumáról a publikum kívánságára Mendelssohnt játsza majd csodálatos művészlelkének megnyilatkozásával...

Csányi Piroska.

Az anya volt az első ügyvéd

Aradi előadás az ügyvédi pálya fejlődéséről

Érdekes előadást tartott ma délután fél hat órai kezdettel az aradi ügyvédi kamara helyiségében dr. Lucutia János ügyvédjelölt. Az előadás keretében az ügyvédi pálya és az aradi ügyvédi kamara fejlődését ismertette.

Az előadó az ügyvédi intézményt a családra vezette vissza. Az anya volt az első ügyvéd — mondotta — hiszen ő az, aki gyermekeit megvédi és fenytés esetén bocsánatot igyekszik számukra elérni a családapánál. Az emberi léleknek a természettel, az őt körülvevő világgal való kapcsolata váltotta ki a második ügyvéd szükségét. Ez az ügyvéd a pap, aki a legfőbb bíró — az Isten — előtt véd, menti az Embert. A patrónusok vagy védnökök képezik a harmadik ügyvédi alakulatot, később azonban ezek helyét a szónokok, majd pedig a jogtudósok veszik át. Az előadó foglalkozott az északi, a germán ügyvédséggel (angol, svéd és norvég), amelynek keretén belül az ügyvédek rangosztályokba sorozzák. A francia, német és angol kari viszonyok ismertetése után a román és magyar karokkal foglalkozott. Az ökirályságban az ügyvédek azelőtt „vechil”-nek, azaz jogörnek, patrónusnak nevezték. Az első román ügyvédtörvényt 1864-ben hozták. Magyarországon az Árpád-ház uralma alatt feudális „közbenjárók” működtek. Az aradi ügyvédi kamara 1875. január 25-én alakult. Első elnöke Náray Imre (1875—1882), akit Haász Sándor (1882—1899), majd Szalay Károly (1899—1914), dr. Parecz Béla (1914—1920), dr. Marsieu Iustin (1920—1928), dr. Papp Tivadar (1928—1932) és dr. Moldovan Silvius (1932). Az értékes előadást hosszas tapsal fogadta a nagyszámu, főképpen jogászokból álló közönség.

KULTURPALOTA MA, SZOMBATON

HUBERMAN

Jegyek: 230, 180, 160, 120, 100, 80 lejes árban Sándor Ferencnél

Öt község csendőrsége hajszoja az aradi fogházból megszökött banditát

Oprea Miklós újabb büntettet jelentett be — Titkos büntársak látják el élelemmel a gonosztevőt, aki állítólag Cladova körn-ékén rejtőzik

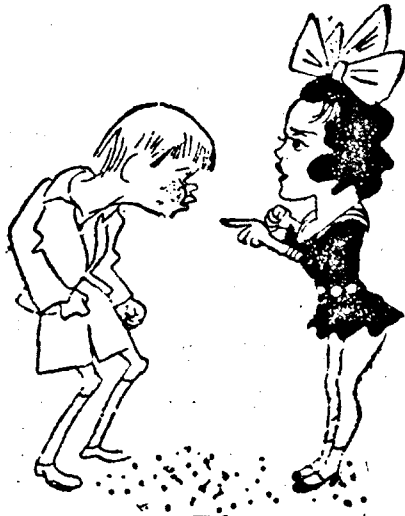
Aradmegyében feléledt a betyárromantika. Siria, Galsa, Agris, Cladova községek és környékük lakossága szinte másról sem tud beszélni, mint Oprea Miklós, az aradi fogházból megszökött bandita tetteiről, aki rémületben tartja a jobbmodu lakosságot és akinek elfogatására az egész vidék csendőrségét mozgósították. Oprea Miklós letartóztatása azonban nem tartozik az egyszerű feladatok sorába, mert

a hegyekben — egyesek szerint Cladova környékén — rejtőzik és állig felügyelve várja üldözőit.

Legutóbb, mint beszámoltunk róla, Szent György napján a Sirlára menő zarándokok közé keveredett és amikor felismerték, fegyverlövéseket adott le az üldözésére indult csendőrökre, majd a Feredeu-erdőben eltűnt. Itt összecakadt egy kiránduló vadásztársasággal, amelynek egyik tagjánál Flóbert-puska

a megszökött banditát, azonban nem tudtak nyomára akadni. Miután Opreának bőven van pénze, — az utóbbi időben több mint százezer lejt rabolt — azt hiszik, hogy titkos büntársai vannak, akik ellátják élelemmel. A pénz varázsán kívül még egy körülményre vezethető vissza, hogy Opreát nem árulják el: a félelem, a lakosság jól tudja, hogy mindenre elszánt banditával áll szemben, akinek lelkiismeretét már terhel gyilkosság s aki nem riad vissza

Gaál Franci
legkimagaslóbb, leghumorosabb alkotása

Csapa ötlet, zene, humor, jókedv!
Valódi világsláger!
CENTRAL-mozgó

CSIBI

volt, míg egy másiknál borral telj demizson. Rászegezte a társaság puskával rendelkező tagjára fegyverét:

— *Ledobni a puskát* — adta ki az utasítást.

A kiránduló félredobta a Flóbertet, mire Oprea elvette a demizson, néhány pohár bort ivott, majd eltávozott. Távozása előtt megvetően a földön heverő puskára mutatott és kijelentette:

— *Mit csináljak ezzel, nekem nem kell Flóbert-puska, van külön.*

A csendőrök egész éjszakán át vadászták

Hét fellebbezés érkezett Aradváros költségvetése ellen

Megkezdődtek a fellebbezések tárgyalásai — Vita az iskolák szubvenciója körül

Aradváros költségvetése ellen egyszerre hét fellebbezés is érkezett a város pénzügyi ügyosztályába. Ezek közül a fellebbezések közül kettő emelkedik ki érdekességénél fogva. Az egyiket Suciú Vazul, az aradi kereskedelmi fiúiskola, a másikat pedig Botioc Elek dr. volt szenátor, Aradváros volt polgármestere adta be, megfelelő indoklással. A városvezetőség pénteki ülésén vette tárgyalás alá a költségvetés összeállításával kapcsolatosan beérkezett fellebbezések ügyét, amelyek közül Berzovan János pénzügyi tanácsos teljes részletességgel Suciú Vazul iskolagazgató fellebbezését ismerette.

Suciú igazgató azt kifogásolta, hogy a városvezetőség nem vette fel kimondottan a kereskedelmi fiúiskola városi szubvenciójának összegét a költségvetési tervezet kiadási tételéi közé. Az elmúlt évben is, mint a többi években a tanintézet fűtést, világítást és vizszolgáltatást élvezett a várostól, ezenfelül pedig 42.000 lej szubvenciót. Dunca Károly városi főszámvevő kifejtette, hogy a város az iskola támogatását nem vállalhatja kötelező módon, mivel mindenkor saját jószántából hozta meg köteles áldozatát. Az elmúlt évben harminc vagon tűzfát adott a város.

Constantinescu Sándor bizottsági alelnök kifejtette ezután, hogy az iskola és a városvezetőség között nem merülhetnek fel különbségek. Ha vitás pontok akadhatnak is,

az a közoktatásügyi minisztérium és a belügyminisztérium között kerülhet csakis eldöntésre. A timisoarai helyi revíziós bizottság egyébként is az aradi felsőkereskedelmi fiúiskola városi támogatását illetőleg már hozott egy határozatot és ebben kimondja, hogy a város csakis a költségvetésnek reális kéréseihez mérten adhat támogatást az iskola számára. Egyébként is a tanintézetnek semminevű városi jellege nincsen és a kötelező szubvenciót semmi esetre sem igényelheti. Czettel Lajos dr. felvilágosításainak meghallgatása után, a városvezetőség elvetette az iskola igazgatóságának beadott fellebbezését.

Az Aradi Közlöny munkatársa a költségvetés összeállítása ellen beadott fellebbezések ügyében illetékes helyhez fordult felvilágosításért és kérdéseire az alábbi felvilágosításokat nyerte:

— Valóban hét fellebbezés érkezett be a város pénzügyi osztályához, a költségvetés összeállítása ellen. Ki kell jelentenem, hogy ezek közül egyik sem rendelkezik azzal a jogalappal, amelyen hajótörést szenvedhetne az előirányzatunk tető alá juttatása. A városvezetőség egyenként tárgyalja le a beadott fellebbezéseket, még mielőtt Ursu János dr. intermárbizottsági elnök elutazna Bucurestibe, hogy személyesen mutassa be a költségvetést a belügyminisztériumnak. A bizottsági elnök egyébként hétfőn már Bucurestiben lesz.

MŰVÉSZI gyermek és portré **FÉNYKÉPEK**
Nagyított képek jutányos áron 1581
NAGY GÉZA műtermében készülnek
Bul. Reg. Maria 8. fidsz.

attól, hogy esetleg újabb büntett elkövetésével gyarapítsa amagy is gazdag bűnlajstromát. Mindenesetre érdekes volna megtudni, kik látják el állandóan élelemmel Oprea Miklóst, aki titkos büntársai segítségével tudott idáig el-
tűnni az igazságszolgáltatás közegei elől.

Sirián és Galsán sokat beszélnek a szomszédos agrisi származású bandita fegyvertáráról, azt mondják, hogy *Mannlicher-fegyverrel, egy vadászfegyverrel, néhány revolverrel és kézigránáttal rendelkezik Oprea Miklós. A megszökött rabló tegnapi egy galsai gazdát állított meg az országúton és felszólította, hogy díjazás ellenében hozzon ruhát a siriai közel erdőbe, ahol átveszi. A galsai gazda nyomban a csendőrségre sietett, ahol jelentést tett a találkozásról, valamint a megbeszélésekről. Csendőrök mentek ki az erdőbe, Oprea Miklós azonban ugylátszik megneszelte a dolgot és nem jelent meg a találkozón.*

Galsa községben arról beszélnek egyébként az emberek, hogy a bandita újabb büntett elkövetését jelentette be. Oprea Miklós — nem tudni, milyen célból — halálos ellensége a galsai görög keleti lelkésznek és többek előtt ki-
jelentette, hogy

addig nem nyugszik, amíg a lelkészt el

CSIBI

nem teszi láb alól. Akkor aztán, — mondta — közömbös előtte, mi fog történni.

A szállongó hírek a lelkész tudomására jutottak és a pap — tudva, hogy mindenre elszánt gonosztevővel van dolga — *megvette a szükséges intézkedéseket, nehogy a bandita beváltsa fenyegetését.* A községben azt remélik, mielőtt még Opreának alkalmá lenne újabb büntett elkövetni, a csendőrségnek sikerül felkutatni buvóhelyét és ártalmatlanná tenni a szökött rabot, aki ugylátszik a régi betyárromantikát akarja feltámasztani Aradmegyében. Érdekes, hogy *Oprea az elmúlt évben kirabolta a lelkész lakását, ahonnan több mint százezer lejt vitt el.*

A nyomozás teljes energiával folyik az egész környéken. *öt község csendőrsége hajszoja Oprea Miklóst, akinek kézrekerítése ismét nyugalmat fog teremteni a felzaklatott környéken. Addig is óvatossággal igyekeznek védekezni az emberek, estefelé már senkisémer a község elhagyatottabb részein vagy az országúton járni, mert nem tudhatják, melyik percben találkozhatnak össze a félelmetes rablóval, akinél egy-egy újabb büntett már nem jelent semmi különösebb élményt. S akinek pályafutása — remélhetőleg — hamarosan befejeződik valamelyik biztos, jólőrzött börtöncellában.*

Marosi Rudolf.

Central-Mozgó: CSIBI, Gaál Franciska legújabb, legsikerültebb, minden eddigit felülmuló alkotása. Az idény legbájosabb zenés, énekes vigjátéka. További szereplők: Hermann Thimig, Leopoldine Blandin, Hermay Tibor, Anton Edthofer, Blanche Ebinger, Margarete Kupier, Anton Pointner. — Brodsky Miklós zenéje. — Ez a film csakis a Central-mozgóban kerül vetítésre. — Délután 3 órától rendes helyárrakkal.

Select-Mozgó: 3 órákor olcsó helyárrakkal: ÖFENSÉGE AUTÓJA, Kitűnő zenés, énekes vigjáték. Főszereplők: I. Ilian Harvey, John Boles.

5 órától rendes helyárrakkal: KORBÁCS ÉS SZERLEM, Exotikus vadonokban lejárású izgalmas életkép. Főszereplők: Charles Loughton, a világ legnagyobb jellemzésűje és Carole Lombard, a csodaszép szőke sztár.

Cserépkályha átépítését, tisztítását és javítását **olcsó árban** vállalja: „**CERAMICA**” kályhás cég,

Bdul Regina Maria 9., Neuman-ház, I. emelet. 1477

Izgalmas hajsz

Arad és Timisoara között egy német nevelő nő esküvője körül

Az önfeláldozó aradhegyaljai fiatalember — Házasságot ajánlott, hogy megmenesse a kiutasított csinos nevelőnőt

Bonyodalmas esküvő ügye foglalkoztatja az aradi és timisoarai polgári hatóságokat. A bonyodalom főhősnője egy német állampolgárságu csinos nevelő, aki néhány évvel ezelőtt az egyik aradi ügyvédcsalád meghívására Aradmegyébe jött, hogy hivatását a család keretei között gyakorolhassa. Mintegy négy éven keresztül nevelte a gondjaira bízott gyermekeket a csinos Fräulein, mígnem egyszer csak a napokban hivatalos értesítést kapott arról, hogy lejárt az utlevele s mint idegen állampolgár, csakis abban az esetben maradhat továbbra is az országhatárokon belül, ha megújítja utlevelét és ilymódon újabb tartózkodási engedélyt szerez. Ellenkező esetben köteles 48 órán belül elhagyni az ország területét.

A hivatalos értesítés éppen Aradmegyének egyik községében találta a szép nevelőnőt, aki történetesen már kiutasított a család szíleijébe a Hegyaljára a gondjaira bízott gyerekekkel együtt. Hogyan szerezhetne egy tapasztalatlan Fräulein egy új német utlevelet a Hegyalján — 48 órán belül...? — ezt a kérdést adta fel tegnapelőtt a sors a csinos nevelőnőnek. Fühöz-fához szaladgált szegény és könnyek között mesélte el sorsát, de ki tudna segíteni akár sajátmagán is hasonló esetben...?

Azonban az egyik aradhegyaljai fiatalembernek, aki a Fräulein lelkes tisztelőjének mutatkozott eddig is, a bonyodalmak kezdete között egy szerencsés ötlete támadt:

— *Sohse sirjon, Fräulein Lizz! Semmi baj nincsen. Ha maga is úgy akarja, megoldom a nagy kérdést én, egymagam...!*

A Fräulein hitetlenkedve hallgatott, míg lovagja, akit nevezünk egyszerűen B. L.-nak, kivevta a tromfot:

— *Egyszerű az egész: én elveszem magát feleségül és ezzel román állampolgárrá válik...!*

— *Negyvennyolc órán belül...?*

— *Akár azonnal is! — jelentette ki a fiatal-*

FILM KÖZLÖNY

Csibi

(Gaál Franci-filmbemutató a Central-moziban)

Gaál Franci legújabb filmjének bemutatója nagy közönséget vonzott ma a Central-moziba. Reklámnak elég, ha a nagy karriert befutott magyar filmsztár nevét közlik, hátha még a film többi szereplőinek kilétét is felfedik. A volt német filmoperettek hősei adnak találkozózt egymásnak Alfréd Savoir regénye nyomán készült, kiváló osztrák filmben, amelynek minden jelenetében a legfinomabb humor csillan meg. Leopoldine Constantin, Hermann Thimig, Halmay Tibor, Anton Pointner, Margareta Kupfer, Anton Edthoffer, Blondine Ebinger, Theo Lingen és a többi kiváló színész és színésznő valóban méltó keretet ad az első közé feljutott Gaál Francinak. A Csibi című filmről nyugodtan elmondhatjuk, hogy a legjobban sikerült Gaál-produkció, egyben pedig azt is, hogy a legutolsó időkben bemutatott filmvígjátékok között is a legjobb.

A rendezés, valamint a zenekíséret, Brodszky Miklós zenéje tökéletes. Fülbemászó slágerek, külön humort kölcsönző zenei aláfestések színészei, gazdaggá teszik a remek kiállítású képet. Nevetető helyzetkomikumok, melynek során ez egyszer nagylányból kislány lett. Gaál Franci, mint „rakoncátlan gyermek” megakadályozza ideáljának, Thimignek randevuját... De valóban csak akkor teszi próbára a közönség nevetőizmait, amikor Thimig, társa megrökönyödése ellenére eljegyzti a gyermeklányt... Így ér el tehát a film a jól megérdemelt és várt happy-end-ig. Közben pedig Theo Lingen a minta-inas, Halmay a minta-udvarló, Pointner a fizetett udvarló, Leopoldine Constantin a minta-anya gondoskodnak a nézőtér hangulatáról... A filmek a péntek esti premieren óriási sikere volt.

ember. — Persze, ha maga úgy akarja, elveszem úgy is, hogy... hogy is mondjam csak... izé, lemondok a férj jogokról is, csak hogy magát ki-mentsem a dilemmából...

A csinos Fräulein lassan-lassan belemert a tiszteletreméltó ajánlatba, hiszen sürgette az idő. Utóvégre is, mindenképpen csak nyerhet a botcsinálta menyasszonyságon. Ha többet nem, hát egy állampolgárságot és vele együtt a nyugalmas életet. Szépen vonatra ültek tehát és még aznap Aradon át átutaztak Timisoarara, ahol a nevelő nő felkereste a német konzult, hogy a szükséges formalitásokat okmányszerűleg elintézzék. Az igazi bonyodalom azonban nem Timisoaran, hanem Aradon kezdődött az első 24 óra leteltével: az anyakönyvi hivatalnál ugyanis kijelentették, hogy a legnagyobb sajnálatunkra, nem tarthatják meg a polgári esküvőt, mert bizonyos formalitásokat feltétlenül be kell tartani, hogy a házasság érvényét semmiféle címen ne lehessen megtámadni...

A szegény menyasszonyjelölt, aki nem aludt már harminchat óra óta, reményvesztetten vetette bele magát az egyik fotóbjébe: még csak 18 órája volt hátra...! A vőlegényjelölt, aki kétségkívül a férfias áldozatkészség egyik modern példájának rekordját állította fel ebben az ügyben, ugyancsak ötlettelenül meredt az anyakönyvvezetőre:

— Szóval, nem lehet...?

— Sajnos, nem...

A fiatal mátkapár az órára nézett és rövid haditanácsot tartott. Mit lehet itt csinálni...? Haladékot kell szerezni a kiutasítás foganatosítására! A haditanácsban az a vélemény alakult ki a jövő-

Magyar vagy német irató-románra, román nyelvű-magyarra vagy németre fordít és hitelesít

T. SELAGIAN tanár,
hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó.
Hivatalos órák! d. e. 9—1-ig és d. u. 3—7-ig

dő házastársak között, hogy azonnal átutaznak újra Timisoarara és az ottani konzul utján próbálják rávenni a bucaresti-i német követet, hogy eszközölkjön ki még legalább annyi haladékot a „fiatalok” számára, amennyi — egy polgári házasságkötés kihirdetésére szükséges. A gondolatot tett követte s a jegyepár még a tegnapi nap folyamán Timisoarara utazott.

Értesüléseink szerint az ötlet jónak bizonyult, amennyiben a bucaresti-i német követ a timisoarai konzul ismételt intervenciójára magáévá tette az ügyet. Így tehát kilátás nyílik rá, hogyha nem is Aradon, de az egyik hegyaljai nagyközség templomában a Fräulein mégis csak örök hűséget esküdhetik áldozatkész lovagjának. Akkor még mindig lesz idejük rá, hogy megbeszéljék egymás között: hogy is állunk azzal a házassággal...?!

Szeressen kedves

„Ez igen: ez operett, ez előadás. Ez siker!”
A közönség és a sajtó egyhangú véleménye.

**FŐVÁROSI
OPERETT
SZÍNHÁZ
BUDAPEST**

A hadinyugdíjak

**kérelmezésének utolsó határideje:
1934. szeptember 9.**

Fontos tudnivalók a kérvény beadásáról és a nyugdíjösszegekről

A Monitorul Oficial 1932. évi szeptember 10-iki 212-ik számában kihirdetett törvény 33-ik cikke értelmében mindazok a rokkantak, özvegyek és árvák, akik még nem kérték a nyugdíjat, a folyó év szeptember 9-ig terjedő határidő alatt még jelentkezhetnek a nyugdíjjogosultság elismerésére végett. Ugyanez a jog illeti meg a háboruban eltűntek utódait is. A jelentkezőknek okmányokkal kell igazolniuk, hogy 1930. év július hó 15-ike előtt bármikor, a román állam bármely intézményénél és bármilyen formában a nyugdíjra jogosító okok megállapítását kérvényezték és hogy az erre vonatkozó kérvény iktatva volt. Törvény szerint megillető jogukat a fenti határidő alatt okvetlen végyék igénybe, mert különben többé azokat nem érvényesíthetik.

Az említett törvény még a következő fontosabb rendelkezéseket tartalmazza, amelyek a hadinyugdíjasok javadalmának megállapítása alkalmával feltétlen kérelmezendők: gyermektelen nős rokkantaknak, vagy olyan hadiözvegyeknek, akiknek három kiskorú gyermekük van, az alapnyugdíj 25 százalékát kitevő többlet van igényük. Ha a gyermekek száma háromnál több, akkor minden kiskorú gyermek után további 15 százalék illeti meg. Azok a hadinyugdíjasok pedig, akik szegény és keresetkeptelen szülőiket tartják el, az alapnyugdíj egynegyed részét kitevő többletet kérhetnek (8. cikk.) A nyugdíj módosítható, ha a családi állapotban változás áll be. (8. cikk harm. bekezdés). Ha az elhalt rokkantaknak utódaik nincsenek, de szegény és keresetkeptelen szülők vannak életben, akkor az utóbbiak az elhalt megillető nyugdíj felét igényelhetik. (23. cikk.) A háboruban, vagy háborus körülmények között eltűnt katonáknak, akik a leszerelésig nem adtak életjelt magukról, özvegyei, gyermekei és szülői olyan nyugdíjat igényelhetnek, mint halál esetében. (25. cikk.) A nyugdíjjogosult elhalálása esetén községekben két havi és városokban három havi nyugdíjilletménynek megfelelő temetkezési segély engedélyeztetik. (28. cikk.) A hadinyugdíjra vonatkozó minden kérés, vagy okmány bélyeg- és illetékmentes. (36. cikk.) Ezek a rendelkezések mindazon katonákra is kiterjednek, akik jelenleg román állampolgárok, ha az osztrák-magyar hadseregben, vagy a magyar honvédségnél szolgáltak is. (39. cikk.) Akik a rokkantságukat, illetve nyugdíjjogosultságukat igazoló okmányukat elvesztették, azoknak a megsemmisítésére irányuló hirdetéseket a hivatalos lap díjtalanul köteles közölni. (45. cikk.) A törvény a százszázalékos rokkantak havi illetményét községekben 1250 lejben, városokban pedig 2500 lejben állapítja meg 1932. január 1-ét véve tekintetbe és elrendeli, hogy a felemelt illetmények 1936. évig az állami költségvetésbe teljes összegükben beállíttassanak. (6. és 44. cikk.)

SIÓFOK

A BALATON GYÖNGYE

Sport - Szórakozás - Strand - Kaszinó

Rendkívül mérsékelt árak

A gyermekek paradicsoma.

Levél

Dr. ANGHELESCU CONSTANTIN
közoktatásügyi miniszter urnak

Bucuresti

Kedves Miniszter Bácsi!

Tudom, hogy a diáknak — különösen ilyenkor, vizsgák előtt — tanulni kell és azt is tudom, hogy nem illik vagy talán nem is szabad a gimnazista tanulónak levelet írni a Miniszter Bácsihoz, de arra kérem, bocsásson meg vakmerőségemért és ne haragudjon, hogy fontos ügyek intézésének közepette soraimmal háborgatni merem. A Miniszter Bácsi legutóbbi rendeletét adott ki, amelyet az osztályfőnök ur már fel is olvasott nekünk. Erről a rendeletről szeretnék írni Miniszter Bácsinak, amely sok mindent megtilt nekünk és bizony keveset engedélyez. Ne tessék azt hinni, hogy panaszkodom, én jól tudom, hogy a diák még nem felnőtt és hogy a diáknak elsősorban a tankönyvvel kell foglalkoznia és csak azután gondolhat a többi olvasmányokra, meg a mozikra, meg a sporttelepre.

Az osztályfőnök ur ma közölte velünk, hogy ezentul nem mehetünk a moziba és akkor, ha olyan filmeket játszanak, amelyek nekünk valók, majd az iskola visz el bennünket, az egész osztályt. Hazudnék, Miniszter Bácsi, ha azt írnám, hogy a rendelet nem fáj nekem egy kissé. Vasárnap délelőtt én is el szoktam járni a matinéokra és nagyon szerettem a cow-boy filmeket, meg a száguldó partipákat, meg a lasszót, az indiánokat és a tomahawkot, amiről már a Bőrharisnyában is olvastam. És bevallom őszintén. Miniszter Bácsinak, hogy látam olyan filmeket is, amelyekben csak zene szólt, meg táncoltak, a beszédből egy szót sem értettem, néha nevetni is lehetett, de ezeket a filmeket — higgye el Miniszter Bácsi! — nem szeretem. Nem is bánom, ha megtiltotta, hogy ilyen filmeket nézzünk.

Voltak azonban olyan filmek, amelyekben gyerekek játszottak és ezek voltak azok, amelyek igazán tetszettek nekem. Ezért írok én most tulajdonképpen a Miniszter Bácsinak. Arra akarom kérni, hogy adjon ki egy rendeletet, vagy ha ezt nem lehet, akkor intézkedjen más módon, hogy a mi részünkre ilyen filmeket gyártsanak. Mert tessék elhinni, hogy mi már nagyon megszerettük a mozi, nekünk a mozi olyan, mint a könyv, amelyből nemcsak szórakozni, de tanulni is akarunk. Nemrégiben az egyik órán az osztályfőnök ur azt mondta, hogy a diáknak nemcsak tanulni kell, de szórakozásra is van szüksége. És minél jobban és minél többet tanul, annál inkább érdemli meg a szórakozást. Tessék elhinni Miniszter Bácsi, hogy mi a jövőben tanulni akarunk és ezért arra kérjük, hogy ne vegye el tőlünk a szórakozásunkat. Legyen olyan szíves és intézkedjen, hogy olyan filmeket is gyártsanak, amelyeket mi megnézhetünk. Nagyon szeretném például filmen látni azt a szép cserkész-regényt, amelyet legutóbb olvastam, meg azt a könyvet, amelyben egy amerikai kisfiú bejárta az egész világot. Én azt hiszem, hogy ebből a filmből földrajzot is tanulnánk. És a múltkor olvastam egy könyvet Edisonsól, aki a villanykörtét feltalálta. Ez az Edison — bizonyára a Miniszter Bácsi is tudja — újságíró volt valamikor és mégis a világ legnagyobb feltalálója lett. Én ezt is nagyon szeretném a moziban látni, az Edison történetét. És azt hiszem, hogy nagyon szép lenne, ha megmutatnák a gyermekeknek, hogy milyen volt Gulliver utazása a törpék és az óriások között. Tessék elhinni Miniszter Bácsi, hogy a mozi zszólva lenne, mert mi nem hagyánánk békében a szüleinket mindaddig, amíg nem váltanának részünkre jegyet.

Még valamire szeretném kérni a Miniszter Bácsit. Adjon ki egy olyan rendeletet is, hogy gyakrabban vigyenek bennünket kirándulásokra meg a szabadba, mert én azt hiszem, hogy ez egészséges is és szórakozást, meg örömet jelentene a diákoknak. És engedje meg nekünk azt is, hogy futbalozzunk, mert erről nagyon nehezen tudunk lemondani. Ne haragudjon, hogy soraimmal háborgattam, de én tudom, hogy mindennél törődik, ami a diákokra vonatkozik. Mégegyszer arra kérem, Miniszter Bácsi, hogy adják meg a nekünk való szórakozást és összes osztálytársaim nevében ünnepélyesen megígérem, hogy sokkal jobban és szorgalmasabban fogunk tanulni, mint ezelőtt.

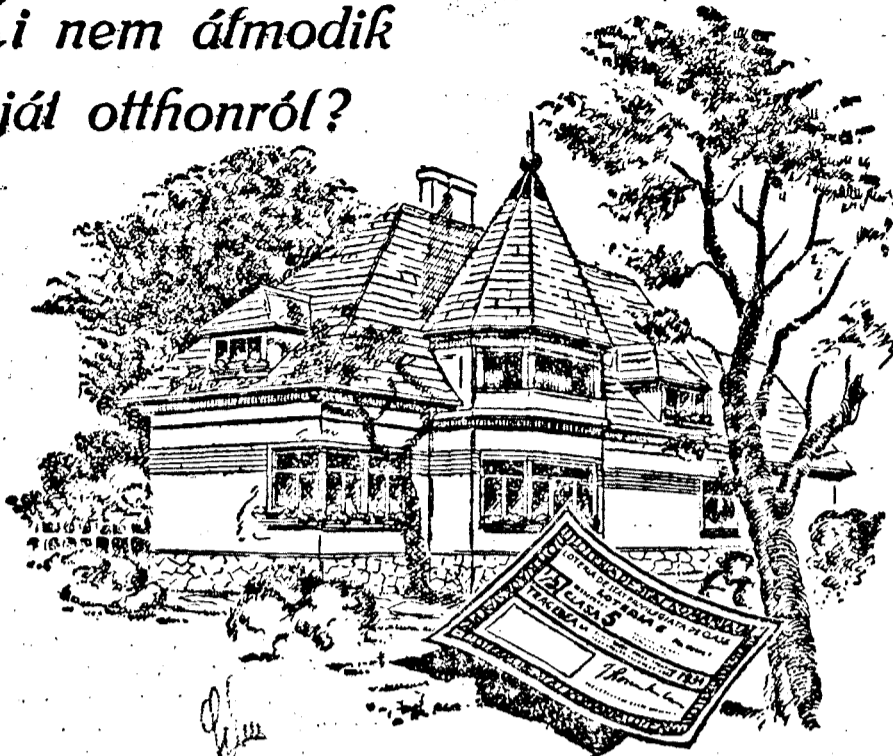
Kezeit csókolja,

Nagy Pista, III. gymn. o. t.

A levelet áfnézte és a helyesírási hibákat kijavította;

Molnár Tibor,

Ki nem álmodik saját otthonról?

Turnu-Severinben egy szerény államfiszviselő látta álmát megvalósulni, hála az osztálysorsjátéknak.

A román állami sorsjáték most osztja ki első ízben a következő nagy nyereményeket:

8 MILLIÓ
3 MILLIÓ
2 MILLIÓ
és **19** darab
1 MILLIÓ

A legszerencsésebb esetben a nyeremény
13.000.000 lei

Huzás május 3-án és 4-én

Kinek nincs valami hő vágya? Az egyik saját házat szeretne. A másik hozományt a leánya számára. A harmadik utazni szeretne. Önagysága egy autót...

Egy milliárdot osztott szét az állami osztálysorsjáték két év alatt és ezzel számtalan álmot valósított meg.

Önnek is van egy álma. Önnek is van egy titkos vágya. Keresse bizalommal szerencséjét. Ne halogassa a sorsjegyvásárlást! Vegye meg még ma!

A román állami osztálysorsjáték

Az 5.000.000 lejes főnyereményt a mi vevőink nyerték! A legszerencsésebb sorsjegyárúsítók
Sándor Iván és Társa Arad, Bulev. Regina Maria 18.
Telefon 132. 1709

Az idő rövid!

Siessen a sorsjegyvásárlással, keresse fel az

ILIESCU BANK R.-T. CLUJ.

Képviselő: Olariu János, Arad,
Str. Bratianu No. 3.

Közmondássá vált a tény, hogy Török szerencsésje örök!!!

Rendeljen sorsjegyet az alábbi címről:

TÖRÖK és TARSÁ CLUJ

Postafiók 23.

Képviselő: Karácsonyi György dohánytöze.

Vegyen szerencsés

GOLDSCHMIDT-sorsjegyet!

Vegye a sorsjegyet

Bizalom!

WAGONS-LITS // COOK-nál,

a Minorita-palotában

Diszkrétó!

Eljátszotta „hóhérságát“

Erőszakoskodott egyik lakójával, **Kovács István**
aminek következtében kiderült, hogy rovott múltja van...

Budapestről jelentik: Érdekes ügyben ítéltkezett ma a központi járásbíró, Kovács István állami hóhér ugyanis hetekkel ezelőtt házában egyik nemfizető lakójához behatolt, kihordatta a butorokat, lezáratta a kaput és nem engedte be a lakót a házba. A tárgyaláson a bíróság megállapította, hogy Kovács rovottmúltú, aki egyszer lopásért és kétszer sikkasztásért volt elítélve.

A mai tárgyaláson személyes szabadság megsértésével és erőszakossággal vádolták.

Kovács tagadta, hogy ő rovott múltú volna és a büntetésekről nem akart tudni semmit. A bíróság azonban az ujjlenyomatokról megállapította, hogy tényleg róla van szó. A tanúk kihallgatása után a bíróság Kovácsot 8 napi elzárásra, 50 pengő pénzbüntetésre és három évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, Kovács fellebbezett. A hóhérságot azonban ezután már valószínűleg nem folytathatja, mert bizonyára megfosztják a tisztségtől büntetett előlétele miatt.

Az április 27-től érvényes utazási és vizumkedvezmények, valamint a pengőcsek szerepe a Budapesti Nemzetközi Vásár forgalmában

(Budapesti tudósítók távirati jelentése.)

Magyarország az utóbbi években óriási erőfeszítést fejt ki idegenforgalmi mérlegének egyensúlyba juttatása érdekében. A devizazárlatot megelőző években az idegenforgalom közel 50 millió passzívummal szerepel az ország fizetési mérlegében. Azóta a helyzet évről-évre javul. Része van ebben természetesen a kiutazások korlátozásának, illetve annak is, hogy a külföldre utazó magyar közönség csak ellenőrzött mennyiségű külföldi fizetőeszközt vihet magával. Még nagyobb jelentőséggel esik azonban latba az a céltudatos munka, amelyet Magyarország ezekben az években különösen a nyugati államokban folytatott annak érdekében, hogy Budapestet divatos idegenforgalmi célponttá tegye.

A legnagyobb eredményt ezen a téren az ezuttal május 4-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár nagy nemzetközi propagandahálózata érte el. Jellemző e tekintetben, hogy ez a 11 napig tartó esemény az elmúlt két évben Magyarország összes idegenforgalmának 27—34 százalékát bonyolította le egymaga. A vásár ez évben is nagy idegenforgalmi sikerre számít. 1700 kiállító vesz részt ezuttal ebben a hatalmas demonstrációban. A vásár területe kibővült, a rendezőség legnagyobb érdeme azonban talán az, hogy ez évben ismét egészen újszerű képet adott a vásárnak, amely iránt érthető módon már hetek óta a legnagyobb érdeklődés mutatkozik nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is.

A vásár idegenforgalma, ezuttal április 27-én, pénteken indult meg, mert ettől a naptól kezdve érvényes a vásár tb. képviselőiténél és a menetjegyirodáknál beszerezhető vásárigazolvány ellenében biztosított vizum-, utazási és szórakozási kedvezmény. A vásárigazolvány ellenében Magyarországon utólag beszerezhető magyar vizum árát leszállították 2.50 P-re. Az utazási kedvezmények sorából pedig megemlítjük, hogy Magyarország 50 százalékos és Csehszlovákia 33 százalékos kedvezményt nyújt. *A jugoszláv és a román vasutak a viszszaútasításnál biztosítanak 50 százalékos árengedményt.* A Budapestre való utazás tekintetében ezek az összesen 22 államban vasuton, autobuszon, folyami és tengerhajón, valamint a légi járműveken nyújtott kedvezmények a vásár utolsó napjáig, vagyis május 14-ig érvényesek. Visszafelé a közönség május 4-től május 22-ig veheti igénybe az olcsó utazást.

Érdekes ujtása a vásárnak az u. n. autós-igazolvány, melynek ára 2.50 svájci franknak megfelelő valuta és amely vizumkedvezményre, a vásár ismételt meglátogatására, a budapesti szórakozási és gyógyfürdő-kedvezményekre és végül arra jogosít fel, hogy az autótulajdonos 2 pengőért emléklapkettet váltsón a Királyi Magyar Automobil Clubnál.

Nagy jelentősége van a különböző pénztézeteknél és menetjegyirodáknál beszerezhető, pengőre szóló utazási csekkeknek, amelyek rendkívül jutányossá teszik a Budapestre való tartózkodást.

SPORT KÖZLÖNY

Az utolsó bajnoki forduló eldöntheti a bajnokság kérdését

Ha győz a CAA (AAC) és nem kap gólt, bajnoknak tekinthető — Hatalmas küzdelem várható a második helyért —

Az aradkerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap hivatalosan az utolsó bajnoki forduló kerül lejátszásra. Hivatalosan csupán az utolsó, mert a két hét előtti bajnoki fordulókból egy elmaradt mérkőzés, a Transylvania—Soimi-CFR-meccs még lejátszatlan és csak az utolsó forduló után kerül lejátszásra. A vasárnapi forduló kétségkívül legérdekesebb mérkőzése a Transylvania és az SGA (ATE) összecsapása, amelyen két jóképességű csapat fog küzdeni a pontokért. A Transylvániának elsőrendű érdeke, hogy mindkét bajnoki pontot megszerezze, mert ez esetben még a bajnokságra is aspirálhat. Az SGA (ATE), amely esélyeit az első helyre már elveszítette, mindazonáltal keményen fog küzdeni, mert győzel-

mével esetleg a második helyet biztosíthatja a maga számára. A CAA (AAC) a Tricolorral méri össze erejét az utolsó fordulóban és tekintettel az atléták megbízható formájára, a meccs előrelátható győztese a CAA (AAC) lesz. Mindenesetre a Tricolor, amely az utóbbi meccseken igen jól játszott, kemény ellenfél lesz és nem egykönnyen fogja megadni magát. A Hakoah csapata, amely a bajnokságban kitűnően szerepelt, az Olimpia-PTT együttesében nehéz ellenfelet kap, amely rajtaütésszerű, gyors támadásokkal operál és könnyen szerezhet meglepetést a Hakoahnak. A „sereghajtók”, az Unirea és a Soimi-CFR küzdelme az Unirea győzelmét sejteti, miután remélhető, hogy ez a balszerencsével küzdő csapat ezuttal már eredményesen is fog szerepelni.

Romániai birkózó fényes győzelme az Európa-bajnokságon

Rómából jelentik: Az Európabajnokságok első napján már a romániai versenyzők is porondra léptek. Romániát négy birkózó és pedig Dragomir és Horváth (Lugoj), valamint Tözsér (Oradea) és Mészáros (Resita) képviselik. Az első napon Tözsér és Horváth meccseltek és míg Tözsér a magyar Tóth ellen pontozásos vereséget szenvedett, addig a kitűnő Horváth pompás stílusban nyert az olasz Nikolával szemben. A többi mérkőzések során az olasz Gozzi győzött a német Ehrl, a finn Pihlajamaeki a svéd Carlsson ellen. A finn Reini nyert a magyar Beke ellen, a csehszlovák Nic pedig a dán Kurlanddal szemben. A versenyek teljes gózzal folynak.

O A Gloria legjobb csapatával szerepel vasárnap a Soimi ellen. A vasárnapi egyetlen nemzeti bajnoki meccset Aradon játsszák le és ezen a sibiui Soimit látja vendégül a Gloria-CFR. Az aradi csapat legjobb összeállításban fog kiállni, hogy az annyira szükséges két pontot megszerezze. Előreláthatólag a következő csapat fog pályára lépni: Halga—Husztik—Valentir—Szabó, Dobra, Pecican—Igna, Jatac, Faur II., Marianut, Mercea.

Tizenegy csapat már benn van a világbajnoki tizenhatos csoportban

Jövő hónapban megkezdődnek Olaszországban a futballvilágbajnokságért folyó küzdelmek, amelyek eddig nem látott érdeklődést keltenek mindenütt, ahol csak futbaloznak. Eddig 11 csapat került be a világbajnokság 16-os csoportjába és pedig a következő országok válogatottjai: Brazília, Egyiptom, Svédország, Spanyolország, Olaszország, Ausztria, Csehország, Svájc, Hollandia, Németország és Franciaország. A hátralévő öt helyre legnagyobb eséllyel Magyarország, Románia, Belgium, Argentina és USA pályáznak. A hátralévő selejtező-meccsek (Magyarország—Bulgária, Románia—Jugoszlávia, Belgium—Hollandia és Argentina—Chile) vasárnap kerülnek lejátszásra, az USA—Kuba selejtező-meccs terminusa május 24.

O Ujabb személycseré a román válogatottban. Bucurestiből jelentik: A Labdarúgó Szövetség ülésén elhatározták, hogy Barákyt Ciolackal helyettesítik és Moravetz gyengélkedése esetén Hrebuss kerül a válogatottba.

Közel egymillió lej a román-jugoszláv meccs rezsije

Bucurestiből jelentik: A vasárnapi bucuresti-i világbajnoki selejtezőmérkőzés megrendezése horribilis rezsivel jár. A jugoszláv csapat ugyanis 200.000 lejt kap, 20.000 lej a bíró költsége, 150.000 lej az ONEF-pálya díja, a válogatott csapat költséglőirányzása 200.000 lej (csak a prémium 10.000 lej győzelem esetére), amihez még több kisebb kiadás járul, ami együttesen közel egy millió lejt tesz ki. A bevételt — nem teljesen indokolatlanul — 2.000.000 lej körül remélik.

Nyári menetrend

Életbelép 1934. május 15-én.

Vona'ok érkezése Aradra:

Simeria felől személyvonat	0.08
Timisoara felől személyvonat	1.24
Decebal felől Orient	3.48
Bucuresti felől Orient	4.45
Oradea felől személyvonat	6.12
Teius felől személyvonat	6.15
Pecica felől motor	6.20
Timisoara felől személyvonat	6.49
Decebal felől személyvonat	6.50
Otlaca felől motor	6.58
Bucuresti felől Rapid	6.54
Nereu felől személyvonat	7.28
Brad felől személyvonat	7.45
Decebal felől személyvonat	8.50
Timisoara felől személyvonat	9.25
Oradea felől személyvonat	10.55
Teius felől személyvonat	11.00
Decebal felől személyvonat	12.31
Battonya felől motor	13.06
Brad felől személyvonat	13.10
Bucuresti felől gyorsvonat	14.05
Timisoara felől személyvonat	14.10
Decebal felől gyorsvonat	15.38
Oradea felől személyvonat	15.43
Pecica felől motor	15.50
Savarsin felől személyvonat	16.00
Otlaca felől motor	16.05
Decebal felől személyvonat	18.11
Nereu felől motor	19.10
Timisoara felől személyvonat	20.04
Brad felől személyvonat	20.06
Pecica felől motor	20.14
Radna felől motor	20.15
Timisoara felől személyvonat	23.22
Decebal felől Rapid	23.37
Oradea felől személyvonat	23.42

Vonatok indulása Aradról:

Timisoara felé személyvonat	0.20
Oradea felé személyvonat	2.10
Bucuresti felé Orient	3.50
Decebal felé Orient	4.50
Timisoara felé személyvonat	6.30
Pecica felé motor	7.00
Oradea felé személyvonat	7.03
Nereu felé motor	7.04
Decebal felé Rapid	7.09
Decebal felé személyvonat	7.30
Teius felé személyvonat	7.50
Timisoara felé személyvonat	8.21
Decebal felé személyvonat	9.45
Savarsin felé személyvonat	9.53
Brad és Otlaca felé motor	10.12
Battonya felé motor	10.25
Timisoara felé személyvonat	11.10
Brad felé személyvonat	13.15
Decebal felé személyvonat	13.30
Pecica felé motor	14.20
Oradea felé személyvonat	14.21
Teius felé személyvonat	14.55
Decebal felé gyorsvonat	15.01
Timisoara felé személyvonat	16.05
Bucuresti felé gyorsvonat	16.41
Brad felé személyvonat	17.30
Nereu felé motor	17.35
Radna felé motor	18.17
Pecica felé motor	18.45
Decebal felé motor	18.50
Otlaca felé motor	18.54
Timisoara felé személyvonat	20.24
Oradea felé személyvonat	20.30
Pecica felé motor	21.25
Teius felé személyvonat	21.49
Bucuresti felé Rapid	23.48

Indian védjegyű original amerikai Syracuse csapágyfém felülmul minden más csapágyfémét, kapható az ország minden nagyobb vaskereskedésében és műszaki üzletében. 831

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Végső döntés a kontingens-rendszer mellett

Az áruk 22 százalékát szabadítják fel a behozatali tilalom alól — Csak a legfontosabb közszükségleti cikket engedik behozni

A ma érkezett bucuresti napilapok hivatalos helyről szerzett információ alapján közlik, hogy nem felel meg a valóságnak a néhány nappal ezelőtt elterjedt az a hír, mintha a kereskedelmi miniszteriumban törvényt és végrehajtási utasítást készítenének a kontingens-rendszer megváltoztatásáról, mert ezt a kérdést nem kell törvényhozásilag, vagy miniszteri nácsi határozattal rendezni, hanem egyszerű miniszteri rendelet is elég a rendszer módosításához. Teodorescu kereskedelmi miniszter most végérvényesen megállapította az új kontingensbehozatali-rezsim alapelveit és elhatározását holnap a kormány gazdasági bizottsága elé terjeszti, amely rendeletet ad ki az alábbi elvek alapján:

Az eddigi kontingensbehozatali-rendszert semmiesetre sem szünteti meg a kormány. A jelenleg kontingens alatt levő áruknak és nyersanyagoknak 22 százalékát felszabadítják, viszont kontingens alatt olyan cikkeket, amelyeket még ezidőszámtalán kontingens nélkül lehet behozni az országba. Ezek szerint tehát bizonyos áruk behozatalát szabadabbá teszik.

Feltétlenül bevezetik a behozatali póttáteleket, amelyek fordított arányban fognak növekedni

a behozandó cikkek szükségességével, azaz: minél szükségesebb valamely árucikk a belföldi fogyasztás számára, annál alacsonyabb lesz az import póttáteleke.

Néhány luxuscikkre olyan nagy póttaksát állapítanak meg, hogy nem lesz érdemes behozni, mert rendkívül megdrágul és a fogyasztók képtelenek a magas árat megfizetni. Ez azonban nem vámpóttakság, hanem csak póttátelek, amit egyszerű miniszteri rendelettel is meg lehet változtatni, míg ellenben a vámpótdíj megváltoztatásához a törvényhozás beegyezése szükséges.

A végső elhatározás szerint a behozatali jutalmak rendszerét feltétlenül bevezeti a miniszterium. E célból a behozatali póttátelek összegeiből külön alapot létesítenek, amely a mezőgazdasági cikkek kivitelének fokozására lesz felhasználva, mert abból exportjuttalmakat adnak, hogy a nálunk magasabb áron kapható búzát és más gabonaféléket versenyképesé tegyék a külföldön. A petroleumtermékek és a fa exportőrjei nem részesülnek kiviteljuttalmakban. A legfelsőbb körök elhatározták, hogy csak a legfontosabb közszükségleti cikkeket engedik be az országba és ami itthon előállítható, annak importját nagyon megnehezítik.

Kilenc megyében bő esőzés volt tegnap

A belföldön emelkedtek, a külföldön estek a gabonaárak

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszteriumba érkezett jelentések szerint tegnap bő esőzés volt az alábbi vármegyékben: Treiscaune (volt Háromszék megye), Turda, Somes (volt Szamos), Constanta, Radauti, Bacau, Buzau, Teleorman és Valcea. Az eső igen jó hatást gyakorolt az egész növényzetre, a gabonára és gyümölcsökre egyaránt. Az ország többi részében a vetések állása változatlan, de azért nincs ok a kétségbeesésre, mert a meteorológiai intézet esőt jelez. Egyébként az

eddiggi szárazság következtében néhány gabonafaj ára emelkedett. A kukorica vagononként 500 lejjel drágult és most a regátban elérte a 15 ezer lejt, a zab Bucurestiben 18—19 ezer lej vagononként. A buza ára minőség szerint bucuresti-i malmokban átadva vagononként 32 ezer és 42 ezer lej között mozog.

Viszont a külföldön olcsóbbodott a gabona. Bécsben vagononként 4—500 lejjel esett a kukorica, amely ott most 15—15.500 lej között mozog. A 60 kilogrammos árpa (3 százalék idegen anyaggal) vagononként 15 ezer lej.

= Az Aradi Villamgyár R.-T. ma délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen Mateescu István vezérigazgató, az igazgatósági tagok és a részvényeseken kívül, Busila bucuresti-i politechnikai professzor, az UGIR volt elnöke, valamint Budeanu politechnikai tanár is megjelentek. Ugyancsak ma tartotta meg közgyűlését az Aradhegyaljai Villamosvasút R.-T. is, amelyen a fentiek kivül, Vlad Sándor nyugalmazott főtornok és Comsa Emánuel igazgató is megjelentek. Mindkét közgyűlés tudomásul vette az előterjesztett jelentést és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta a felmentvényt. A közgyűlések után a Dacia éttermében a bucuresti-i vendégek tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen a vállalatok igazgatósági tagjai és vezető tisztviselői vettek részt.

= RÖVID IDŐ MULVA KIFIZETIK A BELFÖLDI ÁLLAMI TARTOZÁSOKAT. Az Argus azt jelenti, hogy Stavescu pénzügyminiszter a képviselőház legutóbbi ülésén a legfontosabb megígért a belföldi állami adósságok soronkívüli kiegyenlítését. Tudvalevőleg a kincstárnak igen jelentékeny összegű tartozásai vannak az állami vállalatok és különböző intézmények számára történt szállításokból kifolyólag. A hitelezők között nagy összeggel szerepelnek az okiráltságos posztó- és textilgyárak, amelyek már adóbonokat is elfogadtak volna követelésük fejében, de a pénzügyminiszter legutóbbi nyilatkozata szerint készpénzre fognak kapni.

= A belga nemzeti bank másfél százalékkal leszállította a kamatlábát. Brüsszelből jelentik, hogy a belga nemzeti bank tegnapi hivatalos kommunikéje szerint, egyszerre másfél százalékkal szállította le a hivatalos kamatlábát.

Megjelent: A mezőgazdasági és városi adósságok rendezéséről szóló törvény

Román szöveggel, magyar fordítással és magyarázattal.

Ara 50 lei.

Továbbá a kamatokra vonatkozó érvényben levő összes törvényes rendelkezések, különös tekintettel a konverziós törvények intézkedéseire. Teljes román szöveggel, magyar fordítással, magyarázatokkal és kamattáblázzal.

Ara 20 lei.

Közreadták:

Dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Odön oradeai ügyvédek.

Mindkét könyv kapható:

az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

= A szenátus elfogadta — a képviselőház most tárgyalja a váltó- és csekk-törvényt. Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnap részleteiben is letárgyalta a váltó- és csekk-törvényt, amelynek néhány szakaszát módosították, azonban az eredeti alapelvek változatlanul megmaradtak. A képviselőház ma kezdte tárgyalni a törvényjavaslatot és valószínűleg holnapra már színtén megjavaszza.

= Az aradi adminisztrátor sokmillió adóhátralékot állapított meg Arad megyében. Mint ismeretes, Doctor Vazul aradi behajtási pénzügyigazgató hetek óta utazik Arad megyében, hogy az adóhátralékok behajtását sürgesse és felelősségre vonja a köteleltségmulasztáson ért inkasszánsókat. Csütörtökön közölte munkatársunkkal, hogy az utóbbi napokban az alábbi községeket látogatta meg: Chisineu-Cris, Nadab, Zerindul-Mare, Jermata-Neagra, Simand, Siciu, Zimandul-Nou, Socodor. Az ut egy része annyira járhatatlan, hogy az autóval vissza kellett fordulnia. A vizsgálat folyamán megállapította, hogy sokmillió lej könnlevősége van az államnak, különösen közvetett adókban és leginkább az ineni adóhivatali kerületben: Az egyik község lakosságára összesen félmillió lej adót vetettek ki az elmúlt évben, de jelenlegi adóhátraléka mégis kétmillió lej. Sok esetben két-három éves adóhátralékokra is bukkant. Egy simándi kiskorcsmáros pl. 60 ezer lej adóval tartozik több évre visszamenőleg. Az adminisztrátor a szabálytalanságokról jegyzőkönyvet vett fel és az illetékes fórumokkal megindította az eljárást.

= AZ ÉPÍTÉS ALATT LEVŐ HÁZAK ADÓMENTESSÉGE. Az Argus jelentése szerint kiterjesztik a házbérjöveldelmi adómentességet azokra a házakra is, amelyeknek építését 1934. augusztus 15. előtt kezdték meg és ezek az épületek is ugyanolyan adómentességben részesülnek, mint a már előbb elkészült lakóházak, amelyeknek hozama után tudvalevőleg tíz évig nem kell adót fizetni. Ezt a jelentést az adótörvény 17. paragrafusának megváltoztatása alkalmából adta ki a pénzügyminiszterium.

= Rendelet a petróleumkeverékek vámkezeléséről. Mint Bucurestiből jelentik, a vámhivatalok rendeletet kaptak, amely szerint a petróleumkeverékek vámkezelés szempontjából ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a rendes petróleumtermékek.

= Külföldi érdeklődés romániai áruk iránt. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához különböző külföldi cégek megkeresése érkezett, amelyek összeköttetést kívánnak létesíteni romániai exportőrökkel és importőrökkel. Érdeklődés mutatkozik a gabonafélék, fűszerek, takarmány és olajosmagvak, tojás, bükkfűrészár, sonka kivitele iránt. Egy boszniai cég bariumoxidot kíván ide importálni. Egy spanyol cég összeköttetést keres romániai szappan- és olajgyárakkal. Egy japán cég sport- és diszmiáru szállítására ajánkozik. Az illető cégek címe megtudható a kamaránál.

= Az aradi kertészek kérése. Az aradi kertészek azzal a beadvánnyal fordultak Aradváros vezetőségéhez, hogy szüntessék meg a városi kertészet monopóliumát és engedjék meg, hogy a magánkertészek is vállalhassák a sirok gondozását. Az érdekes és mindenképpen méltányos kérelem felett a városvezetés egy későbbi időpontban fog dönteni.

= A japán dömping hatása a fiemei szabadkikötőben. A japán árucikkek beözönlése mind nagyobb méreteket ölt, különösen a fiemei szabadkikötő zónájában. A fiemei textilüzletek tele vannak olcsó japán santung-selyemmel, amelyet 2-től 7 liráig terjedő áron árúsítanak. Nagyon sok japán kézműmunkát is hoznak, főleg brids- és kártyaasztalterítőket, négy szalvétával, ezeket is potom áron. Különösen hozzák be a japán karórákat, ezek egyszerűségi stopperórák és áruk 14.90 lira, 50 liráért már 18 karórák japán arany karkötőt adnak, de az óráknak olyan óriási a keltjük, hogy már alig van belőlük. Különösen Milánóban fogyott el sok japán óra a vásár tartama alatt. A hihetetlenül olcsó Bata-cipők is konkurenciát kaptak a japán papucs és gummipapucsokból. Ez utóbbiakat Bata 3.40 lirával adja, míg ezzel szemben a japán gummitalpú cipőket már 2.90 liráért lehet kapni.

